

Es Cad'Inca

Lladrarà cada diumenge mentres li donin que menjar

Redacció y Administració C. de Mallorca n.º 1.

ESPANYA: UNA PESSETA CUATRIMESTRE. ESTRANJER: DUES IDEM. IDEM
PAGO PER ADELANTAT

LO SUFRAGI UNIVERSAL

III y últim

Prescindint ja de tots els defectes qu' el sufragi universal té, y que havèm vist en los anteriors articles, y suposant, per lo tant, que per medi d' ell los que surtin elegits ho siguin per la voluntat de la major part dels ciutadans majors d' edat podran dits elegits anomenarse representants del poble? De cap manera. En lo concepte pagá del Estat, concepte inventat per en Plató y reproduït mes endavant per Hegel y seguit avuy per la majoria dels polítics, y segons lo qual l' Estat es fi de si mateix a quin fi deu sacrificar-se el del individu, no hi ha mes termes o elements que aquest individu y l' Estat. Però la idea cristiana, d' acort en això, com en tot, ab la realitat de les coses, declara que l' individu no es la base y substancia de la societat, sino que aquesta la forman les families. L' individu aislat no existeix, y si l' volém considerar, prescindint dels lligams de la familia, llavors no representa res, tractant, com tractém ara, del ordre social. «Un cop destruïda o debilitada la casa, la societat reb una forta sotragrada, com si a un edifici li treguessin la principal pedra del fonament» diu lo Dr. Torras y Bages y efectivament veyém que sols allí ahont hi ha l' esperit de familia allí hi ha l' esperit de patria. L' home que fuig de la vida de familia, generalment ho fa per sustraures als cuydados y malsdecaps qu' ella porta (1) y

(1) Prescindint, com pot suposarse, dels que abans fan lo celibat y abandonan la familia per a dedicarse p' enter a la Relligió puig aquestos son uns heroes, al pas qu' aquells a quins nos referim son, generalment, uns cobarts.

per lo tant d' aquest home no podem esperar-ne res per la patria. En cambi l' home que te esperit de familia, que te amor a la casa payral, que desitja la conservació de son patrimoni o de sa industria, tindrà també amor a la patria de que son membres los individus de aquella familia, en la que hi está situada aquella casa payral y en que radican aquell patrimoni o industria y estarà prompte a sacrificar-se per aquesta patria, puig en lo benestar d' ella hi va inclós lo de sa familia. La práctica ens ensenya que lo *celibatismo* ha portat aquest cosmopolitisme per virtut del qual los homens no posan molsa enloch y están sempre a punt de vendres lo patrimoni y trasladarse a un altre país, quant no tenen dit patrimoni o la industria baix un pabelló estranger. Ja s' comprén, donchs que l' vertader poble lo forman los caps de casa, y no los mers individus. ¿Qui duptará de que representa un interés molt més lligitim y digne d'esser atés, una viuda mestressa d' un grós patrimoni, cap d' una numerosa familia, que no un *soltaron* sens ofici ni benefici y que te pare y algun germá que ja tenen vot? Donchs lo sufragi universal nega l' vot a la primera y el concedeix al segon. Per aixó lo catalanisme ha establert (Base 7.ª de Manresa) que l' sufragi será per caps de casa.

Però no n' hi ha prou ab això. Com que segons havèm dit se prenen més interés per la patria los qui tenen quelcom que ab ella los lligui y com que per altra part, segons ja diguerem en lo primer d' aquestos articles, no tots los

ciutadans reuneixen les desgudes condicions per coneixer les necessitats y aspiracions del poble y pera provehir a elles, de aquí que degui ferse diferencia entre uns individus y altres. Avuy los vots se contan per mils, com les rajoles, segons frase d' un gran orador, y es precís que no sols se contin si no que s' pesin. Es precís donch dividir als individus ab vot, en categorías o classes y després de donárl'hi un vot pel sol fet d' esser caps de casa, sels ni dona un altre per la classe a que perteneixen. En aquesta divisió s' ha de procurar que hi estiguin representades les arts manuals, les carreres professionals, la propietat, la industria y el comerç. D' aquesta manera lo vot unich dels mes, queda compensat pel vot múltiple dels millors. Aquest es lo sistema que fou establert a Atenas per Solón, y a Roma per Servi Tulio y que avuy día está vigent a Bèlgica y a Inglaterra y el que patrocinan los autors mes distingits.

No obstant encare es molt millor lo sistema que estigué vigent a Catalunya en la Edat mitja y que proposa la mentada base 7.ª de Manresa. Consisteix aquest en agrupar als individus en les classes esmentades, cada una de les quals nomenerá sos representants ab complerta independència de les altres. Y aixís veyam en les antigües Corts catalanes los representants del Bras eclesias, tich, del Bras militar y del Bras popular y que avuy deurían ser representants de la intelligència, de la industria, del treball, de la propietat, etz. Ab aquest sistema a mes de donar representació a

tots los estaments, s'evita lo gran defecte del sufragi universal: lo de que sols hi hagin representants de les diverses fraccions polítiques. Aquest vici, a mes de que los partits polítichs no representan al país com lo representen lo conjunt de les classes esmentades, ha portat a la anulació completa de la intervenció del poble en la confecció de les lleys, puig com que forzosament lo Govern ha de tenir majoria, de aquí que l' unich poder que avuy existeix en la societat sigui lo Ministeri, essent la tant alabada intervenció del poble una farsa mes de les moltes que conté lo ditxós sistema que patim. Ab nostre régim representatiu no hi hauria majories ni minories, no hi hauria blanchs ni roigs, sols hi haurian representants de totes les classes socials que vetllarian pels interessos de les mateixes, y que no dirien si o no, com un remat de xays, segons la senyal qu' els fassi el quefe ó rebadá.

J. Vallés y Pujals.

Poesias Fantásticas

XI.

Ahont va sa pajeseta?
 Ahont va tan demati?
 —Jo m' en vaig a cohir rósas,
 Qu' un ramell n' he de cohir.
 —¿Què més rósas que sas teuas?
 ¿Quin ramell vols mes garriti?
 —Sas rósas qu' a mi m' agradan
 Son sas rósas d' es jardí.
 —¡Oh! no y vajas, pajeseta,
 Qu' encara es molt demati.
 —Fan mes bò plens de roada
 Es rosers qu' están florits.
 —¿No saps tú que ses ponsellas
 Fins mes tard no s' han d' obrir?
 —Sas rósas mes acopadas
 Es colors ténen mes vius.
 —¡Oh! no y vajas, pajeseta,
 Si es per tú qu' han de servir.
 —O serán per mi sas rósas,
 Ó serán per qui jo stim.
 —Deu t' en guard que succeyesca
 Deu t' en guard d' aquest perill
 —S' estimat allá m' espéra
 ¿Éll ne cuy devora mi.
 —¡Oh! no y vajas, pajeseta,
 Conversem un rato aquí.
 —S' estimat em renyeria
 Si fes falta en es jardí.
 —¿Qu' has de fer d' aquestas rósas
 De que mostras tal desitg?
 —En teng d' anar carregada
 An es ball d' aquesta nit.
 —¡Oh! no y vajas, pajeseta,
 Per la Verge t' ho suplir, —

Pero res ella s' escolta
 Y segueix es seu cami.

—¿Per qui tocan sas campanas
 Amb sò tan llarg y trist?
 —Tocan tréts per una jova
 Que flors anava a cohir.

—¿Per qui ploran sas fadrinas?
 ¿Per qui ploran es fadrins?

—Ploran tots sa pajeseta
 Que ha picada un escorpi.

—Si es axi, ¿per quina causa
 No van tots de dol vestits?

—Es que tots aquí venian
 An es ball d' aquesta nit.

—¿Y com es qu' es sen baúl
 Vermeyetja vist d' aquí?

—Es que el tapan tot sas rósas
 Qu' ha cohit vuy demati.

Tomás AGUILÓ †

TRADICIONS Y COSTUMS INQUERES

III

Les Matanses

¿Heu llegit may les matanses d' En Jordi d' es Racó? Si... idò no mireu les meves que vos farán sòn. Jo també volia dexar el pinzell y la paleta devant aquell retau de costums mallorquines tan ben pintades, però, com a replagador de les tradicions inquieres, me som rafet, pensant que, fent llobades, no era d' un bon inquier are qu' e-hi ha tant bona cullita.

Amb pena veig que tot lo antich y bò s' en va empès per novelles y truyatjoses costums. La festa familiar de les matanses segueix la mateixa sort. En s' escusa d' estoviar y tenir quietut se son dexat anar molt, pensant fer un bé a la moralitat y es tot a s' en revés; perque heu de sabrer estimats llegidors, que les matanses, fetes així com pertoca, tenen un gran sentit moralisador. Que vol ¿dir?... ¿Les matanses aont se fa tanta de bulla y sarau y que solen acabar amb un ballet tenen un sentit moralisador? Si senyor: els antichs pensaven millor que nòtres amb moltes de coses; y si avuy molts han despreciades les seves costums y usanses, es per que no son estats capassos de comprendre tota la seua fisonomia moral, ni sentir tot el seu saborino.

La vida, principalment la del pobre, es tan costosa y esclava que un sempre es esclau del treball y del dever. A vegades persones qu' es volen bé, ó que p' el seu parentesch s' haurien de veure y relacionar sovint, sovint, passen les setmanes y els mesos sense poder estar plegades. Tal volta per les festes anyals no s' visitaren, ni p' els Sants dels seus noms se convidaren, però venea les matanses, y... que no falti ningú a cap de taula. Allò es la gran festa familiar, els parents par que siguin més parents; allá s' estrenyen els viacies de la carn y de sa sang; y se nuen bagues y se fan caps fent la dolsa amistansa si e-hi havia hagut cap punt escapat.

Allá se comuniquen, se manifesten, se regoneixen, se demostren l'efecte que se te-

nen, se contenen les seves xeripes y desgracies y brinden per la salut, ventura y prosperidad de tota la misaga.

Vaix a contar uns quants eczemples:

L' amo de son Trobat y el seu cunyat de sa Tarongeta se gatinyaren per questió d' unes fites de sa partió, y la mitj any qu' estan espuntats y casi no s' saluden ni s' escometen. Are a son Trobat fan les matanses, y l' amon Bartomeu, el primer qui ha convidat es el cunyat ofes, per donar entendre que ja no hi havia moros a la costa. L' amon Rafel tant poch ha volgut esser orgullós, y de bon matí, s' es entregat a guentar cama y ben arromengat comensa a donar pedra tosca a n' el porch; y ja hu crech, qu' aviat qui ha fet ha fet y ses malicis se son acabades.

Mentres desxuáven s' animallet, que tenia mitj pam de blanch, han comensat a compareixer matansers y matanseres per llarg. Les pageses amb so clássich devantal de matanses, blanch eom la llet; y net com un vivori y amb retxes vermeyes y blaves. L' amo convida els veynats y amichs, a brufar el porch, amb un xerich bordissot-blanch y un glopet d' aigo ardent. «Qu' el vos pogueu menjar amb salut» esclamen tots, alsant el colzo amb sa botella de coll estret.

La cosa comensa a prenda carácter; me veseu al punt els homes, armats de tayans y guinavetes, capolant la sobrassada demunt la banca, cantan a la regalada:

El dia de ses matanses
 es un dia de bordell;
 però tothom vol porcell
 seguint antigues husanses.

Beati qui possident.... et matant porcum.

Les dones: unes, per dins el corral, fent el ventre net; les altres, per dins sa cuyna, arreglant el menjatorum; y les demés, donant recapte a n' els capoladors: totes se fanyen, a n' el seu redol, fent porqueries; vuy dir, sobrassades, botifarrons, camayots y frit de fetje y llom.

¿Ay el frit, quina oloreta que fál no n' vuy parlar molt, que vos ne feria venir massa ganes!

Qui les ses pasará serán els matansers de Son Trobat qu' han posat forqueta a n' el trabay y a barenar falta gent s' ha dit. Durant la menjada tot eren verbes y riayes qu' esborraven els derrers rasabis dels rencors dels dos cunyats; per paga, aquell vi generós de bota congrenyada y aquell frit qu' hauria fet rescotar un mort, los posà alegres y de bon humor; no vuy dir amb axó que haguessen aumentats de matansers. No estant, un qu' estigués entés de s' historia íntima d' aquelles families, hauria notat que na Catalina Cirer y en Miquel Fullat, cosins germans bons, no mesclau soliva, un no se posava en sa conversa de s' altre; però que tal cosa pasava despercebuda a la generalitat de la taulada. A na que?—deya sa madona jove a los seus mes acostats—no han de passar les matanses sense que no logren aquesta amistat.

El decapvespre els matansers y matanseres prengueren els atapins a passerjar; però jo estimats llegidors, no vuy seguir les seves gambades y vengudes qu'un pot pèdra el cap del fil darrera aquesta gent.

En Ramell de son Fuster.

(ACABARÀ)

Pregaria a San Sebastià

Martir Sant Sebastià,
cad' any Inca, amb possessó

y amb molta devoció,

un Te-Deum vos vé a cantà

devant vostra capelleta;

perque la conserveu neta

de pesta y de dolentia.

Ar Sant Martiri s' heresia

está dins vostro carré.

Lliberaumos, que convé,

de peste socialista,

de sa febre esperitista

qu' uns quants ja n té d' engroguits;

se coneix qu' els esperits

no cavén be a n' En Carrelis

y qu' a molts fan cloquetjás;

que si vos no alsau la mà

ja está perdut En Groch Mèlis.

FABIOLA

Ses mules no donen fruit

Sr Dr. d' Es Ca d' Inca.

Molt. Sr. meu: No pot créure lo molt qu' en va estranyá qu' el Sr. Vidal mullás sa ploma per fer sa punta a n' aquella tradicioneta que li vaig enviá, y que V. publicá en el nombre 45, de son xistosíssim setmanari.

La meua intenció, al enviarli aquella contarella popular, no era sostenir, ni deixar de sostenir s' infecunditat de ses mules, sino solament arxivar, per dirho així, una tradició popular recullida, entr'altres coses, de la boca, ja tremolosa, d'una tia meua, el disapte de Nadal, dins la cuina, a l'entorn del foch dolcíssim y ple de dormisó; sense voler fer passar, res de lo que deya com a dogma científich, puis ni sols havia sospitat que hei hagués ningú que a n'el lleu trobás ossos perque si m' ho hagues pensat hauria posat els peus plans y abans d' escriure sa conterella, hauria fuyetjat en Linneo, en Buffón y en Cuvier oracles tot tres de l' Historia Natural.

Però ja qu' he agafat sa ploma convé que fassi avinent a n' el Sr. Vidal qu' el donar per suposat que les mules no donen fruit no's cap equivocació, ni grossa ni petita, sino qu' éll, afirmant lo contrari, es el qui está ben equivocacat.

Encara que no neguem qu' entre les mules s' han donat y se donen cassos de fecunditat, aquests son raríssims, y no s' ha de voler establí una regla general fonamentada demunt un que altre cas de fecunditat. L'ordinari es que ses mules son infecundes: bona prova d' això es qu' el Sr. Vidal ha hagut de recular fins a n' es siglè XVIII, per citarmós un cas, y encara per admetrerió hi ha molt que dir, puis no's molt bo de comprende que de s' enllaç de cavall y mula hajén de nexer sem-

pre cavalls y egos, y may muls ni mules, afegintli que lo més natural es qu'el fruit d' aquella unió fos mescla de cavall y de mul.

En demés hem consultat, aposta per això, un parell d' Histories Naturals y tots els autors estableixen com a principi qu'els fills d' unions d' especies distintes son xorchs, y dels muls y mules diuen expressament que no donen fruit.

Els casos qu'hei haguts y hei pot haver no destrúen una regla general y ordinaria, puis segons diu la Llogica l' excepció no destrúe sino que confirma la regla, o com deim en bon mallorquí: una oronella no fa estiu, o també una flor no fa estiu, ni dues primavera.

Indirectament el Sr. Vidal sostén lo mateix que noltros, puis diu que ses mules infecundes entre noltros crien desiare, entenguent el *desiare*, com ho suposam, no en el sentit de *sovint*, sino que qualque vegada han criat; per ezeemple en el siglè XVIII sa mula de Valencia. Qu' usa sa paraula *desiare*, aixís com hem dit, ho dona á comprende lo que diu un poch mes avall: es mascle, o sia es mul, si que sempre es xorch.

Segurament V. Sr. Vidal degué equivocarse; devía voler dir un' altra cosa.

Però si se pensa que ses mules son fecundes, per amor de Deu, Sr. mestre, no ho diga devant els pagesos de Llubí, que si ara el tenen per llest y ben despert llavors el tendrien per un altre cosa y li perdrien tot el concepte. Es seu NEBOT.

18 Jané 1904.

CRONICÓ

Janer de 1904.

Dia 6.—A Palma mor en sech un dependent de sa sastreria «Iglesias».

—Es partit democràtic de Tarrassa organisa un banquet en honor dels senyors Urzais, Canalejas y Vicenti, que fan discursos polítichs.—Es partit republicà ha manat sa celebració de mitins a Madrid y provincies pera protestar del nomenament del P. Nozalada.

Dia 7.—Arriba a Palma el nou vapor de l' *Isleña Marítima* «El Miramar.»

—Sa cuestió Nozalada com els dies passats ocupa totes ses pàgines dels periòdichs.—El Rey ha concedit es títol de comtesa de Sagasta a donya Esperansa Sagasta fiya de D. Praxedes.—Mor a Madrid l' ilustre filosof e insigne publicista catòlich D. Joan M. Ortí y Lara, director de *El Universo*; y el president de Sala del Tribunal Suprem, y notable jurisconsult, D. Salvador Viada.

—Lo més singular del conflicte rus-xapones es s' intervenció que a favor del Xapó ha pres, fins ara oficiosament, els Estats Units.

Dia 8.—En es teatre de la Sarsuela de Madrid se promoven incidents ab motiu de cantarse cansons alusives a n' el P. Nozalada.—Sa vaga d' obrers de mar va augment, ocasionant molts de perjudicis.—Arriben a Madrid els prínceps de Baviera y sos fiys.

—Diven qu' el rey Cristian está molt grave.

Dia 9.—A Palma, a bordo del vapor *Puerto Rico*, després d' haver sopat, morí un homo repentinament

—Un decret estableix, que tots els mestres que es seu sou no arribi a 500 pessetes, desde el primer del corrent tendrán dret a rebre aquesta cantitat.—La sessió del Congrés pedagògich acaba ab escandol a consecuencia de sa discussió entablada entre catòlichs y racionalistes.

—Se derrera nota de Rusia a n' el Xapó sosté un criteri conciliador per lo qu' es refereix a Corea, e intransigent en lo que atany a la Mandhurria.

Dia 10.—Es el dia dels mitins, contra el nomenament del P. Nozalada per la cadiira Metropolitana de Valencia, a Madrid se'n fan onz, y en ells se fa befa del dogma catòlich y del principis fonamentals de la societat y de les institucions vigents.—Els escandols dels dies passats se repeteix en els teatres, y el governador, imposa creacudes munes a ses empreses.—Avuy te lloch sa sessió de clausura del Congrés pedagògich de Barcelona.

—Mor a Paris el celebre pintor Joan Lleó Gerome.

Dia 11.—A pesar de ses ordes dades p' el governador de Madrid, continúen cantarse es *couplets* a n' els teatres, y aquest se veu obligat a suspendre ses representacions en la Sarsuela.—En Moret comensa son viatge de propaganda política a sa provincia de Sevilla.—A s' Universitat de Valencia s' han suspeses ses classes perque no e-hi ha consignació en el presupost pera sufregar els gastos qu' ocasionen.

Dia 12.—El president del Consey y en Silvela passen es dia cassant, y això molesta molt a n' els rotatius.—D. Francesch Silvela s' encarrega de representar el P. Nozalada en sa querella que formula contra sa premsa per les injuries que aquets dies li han dirigit.—Amb motiu de sa prohibició dels *couplets* y de sa clausura de la Sarsuela, els actors se reuneixen pera acordar quina actitud han de prendre; y es pitjò qu' una comedia, y surten sense acordar res

—Els inglesos han obtengut una gran victoria en Somalilandia.—Ses Càmares franceses reanuden ses sessions.

Dia 13.—Els qui mes han enses es foch contra el nomenament del P. Nozalada, se mostren arrepentits devant la perspectiva d' un eczamen general de nostro desastre colonial en el Parlament, y tenea molta pòr que no 'ls arribi colque esquit.—En Maura se mostra molt agosarat devant els asuntos del dia, y diu que tot se redueix a un tassó ple de cervesa, tot sabonera y que apenes te un ditet de such.

Dia 14.—Ab objecte de conferenciar ab el Govern, sobre sa vaga d' obrers de mar, arriben a Madrid molts de naviers.—El Governador de Madrid ha axecat sa clausura del teatre de la Sarsuela, y s' empresa li ha promés que no cantarán pus cansons polítiques.

—Ses negociacions entre Rusia y el Xapó prenen caràcter transigent y conciliador.

Es CRONISTA.

Lladrades y moxonies

Diuenge passat se celebrá ab tota solemnidad la festa de Sant Antoni. Oficiá el M. I. Sr. D. Pere Jusep Llabrés Degá de Canarias y deixá caure un sermó de primera el M. I. Sr. D. Mateu Garau.

Després d'es sermó se comensaren ses tradicionals corregudes, y foren pochels els que no dugueren son bestia a benehir. Aquestes s'acabaren devés les dues enmitx del major orde y sense cap desgracia.

El meteix dia a mitjan capvespre mentres en Miquel Llabrés prenía café a un dels establiments de la plasseta de l'Esglesia, li pega un atach, el treven de la casa perque diven que s'es acubat, van a fer venir s' Estremunció y el metje... Ja era mort.

Encare era jove. El meteix dia de ses novianses de quant se casá ja va esser tocat. Dexa un fillet y se dona. Deu lo tenga en la gloria.

A Palma, les principals Senyores, obreres de Sant Jusep, han fundada una «Casa Cuna», que benehí el Sr. Bisbe dia 19, dimars passat, amb asistencia de les demes autoritats.

Aquesta institució té per objecte alimentar y agombolar, calsar y vestir els infants de mamella y educar y ensenyar fins a s'edat de set anys, mentres ses Mares pobres siguen a guanyar el jornal de cada dia.

Esterán encarregades de les innocentes criatures, les Religioses Paules, o siguen les germanes de la Caridad.

Aquesta casa si que, sense dirho, es una societat socialista que fa quedar malament les societats dels socialisme, amb tots els seus sociés y socialistes, *camillas y camilleros*.

Les maquinaries que s'han de posar a n'el Gorg-Blau per s'electricitat ja son a Inca. Quina penada costará el trasportar pessas que fan cent quintás, per barranchs y fondalades y camins de mala petje, a n'el seu lloch! Deu els-e lliber de desgracies.

A Inca segueixen fent instalacions del meteix, arribant a

338 les comanades y 80 fetes a Mancor.

Y el Sr. Teixdor que fa propaganda per llarch, y que diu qu'en s'electricitat ens enirém al cel volant, volant.

Dimecres, a més de la festa religiosa, en la Parroquia, en honra de San Sebastiá, se feu la tradicional possessó a sa capelleta del carrer del Sep, y entrada de nit, el rosari popular amb el sò de les clássiques guiterres y mandurris.

Després el Vicari Pujades e-hi fé un sarmonet y se donaren quatre visques.

El corresponsal de «La Almudaina», en Inca, se queixa del renou que mogueren uns quants aguts a n'el teatre del «Círcul».

¡Tals mestres tals dexeables! ¿No s'han donades, tota sa temporada, pessas del género chico?

¿qu' estrany, idò, qu' e-hi hage molts de chicos que fassin géneroós? ¿No s'han representat aquesta ivermada «La Enseñanza libre» etz. etz... ¿que te de particular que hi hage espectadors que digan frasses qu' ofenguin a sa moral? Noltros ens reim d'aquestes families que puguen retirar-se de les funcions per la feta del dia 20. ¿Fins are no s'havien temut qu' el dimoni hi bufa? Se desengani el Sr. Corresponsal: el teatre, així com está pujat avuy, no es escola de bones costums. Ja hu veu quíns dexeables, més aprofitats, en surten. Ja comensan apren de la *fulura europeizació*.

Sr. Batle: li donam part qu' hem vistes algunes frasses que duyen emblemes religiosos.

Esperam qu' e-hi posará retgit.

A s'hora que están escrivint s'axeca devant s'entrada de la Clasta de l'esglesia de ses monjes tancades, un senyórivol y artístich arch de triomf, dedicat a n'el XV centenar de Santa Paula.

També hem vist compost en la cambra de La Venerable Sor Clara Andreu, dins un paissaje, un brassol amb el Minyonet Diví, y Santa Paula qu'amb actitud enmorada l'adora.

Per los preparatius que veim teudrem festes grosses.

Bolletí comercial

Mercat d'Inca.

Preus que retgiren a n'aquesta ciutat dijous passat:

	Pe. setes
Basó (es quintá)	a 87'00
Xaxa (sa cortera)	a 16'50
Blat id.	a 16'50
Ordi id.	a 10'40
Sivada id.	a 9'00
Id. forastera id.	a 7'00
Faves cuitores id.	a 19'00
Id. ordinari veyes id.	a 17'00
Blat de les Indies. id.	a 16'00
Mongues (confit) id.	a 45'00
Id blanques id.	a 30'00
Fasols id.	a 30'00
Ciurons id.	a 23'00
Gailines (sa tera)	a 0'90
Callis id.	a 0'70
Conis id.	a 0'30
Ous (sa dotzena)	a 1'20
Patates (es quintá)	a 4'00
Safra (s' unza)	a 3'50
Figues seques (es quintá)	a 9'00
Olives (sa barsella) de 1'2 a 2'5	
Porchs grasss (s'ar ova)	a 12'75

OSSOS Y LLEPADURES

Dins una fonda.
 —¡Mosol!
 —¿Qu' li ofereix?
 —¡Vaja unes costelles més salades! Ell nos porca menjar.
 —Idó encara hi ha una cosa més salada a n'aquesta fonda.
 —¿Y qu' es?
 —Es conté.

Endevinaya popular

S' enteniment colegeix una cosa qu' et diré: quin esturment fa 'l fusté, no l' empre qui 'l dona a fé, y qui 'l fa no s' en serveix, y qui l' empre no coneix, si esta malament o bé.

¡Mallorquins!

Els que viviu en aquesta illa daurada y els que un dia traspararéu la mar y vos trobau fora Mallorca, no dexeu de llegir Es Ca d'INCA, únich setmanari qu' es publica en nostra roqueta redactat en llengua mallorquina.

Es Ca d'INCA defensa les bones idées es mantenedor de la fé, les costums y tradicions dels mallorquins de bona rel, s'interesa per les millors regionals y regala folletins a n'els suscriptors.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Espanya: 1 pesseta, cuatrimestre.
 Estranger: 2 » » » »
 No hu paga per tres pessetes, tenir un CA que tot l' any fa moxonies a lo cristiá.

Per facilitar s' administració del periódic, a n' els que se suscriguen a mitjan mes o a ses acabayes les correá es cuatrimestre desde 'l primer dia de mes; al efecte s' els-e donarán els números publicats desde dit dia.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ
 INCA: A l'Administració, C. de Mallorca 1, y a s' imprenta d'en Pere Antoni Pieras, S. Francesch 23.
 PALMA: Librería d'en Felip Guasp, Morey 6.
 Se venen números d'Es Ca d'INCA en les esmentades cases y en BARCELONA: Kiosco de «La Vanguardia», Rambla dels Estudis.
 Un número net y esporgat: 5 céntims.